

В Ужгороді підбили підсумки проєкту «Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні»

22–23 вересня 2026 року в Ужгороді відбулася фінальна конференція міжнародного проєкту **«Безпечні та ефективні кордони в Карпатському регіоні» — Secure Borders, HUSKROUA/23/S/3.2/018**. Учасники представили результати спільної роботи українських та угорських партнерів, обговорили Спільний стратегічний план 2030, стратегічні проєктні пропозиції, картографічні й аналітичні матеріали та цифрову платформу Secure Borders.

Проєкт реалізовувався в межах Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна 2021–2027. Його партнерами стали Міжнародна асоціація інституцій регіонального розвитку «МАІРР» — головний партнер проєкту, Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Закарпатській області та Європейське об'єднання територіального співробітництва ТИСА — Tisza EGTC, Угорщина.

Основною метою проєкту було посилення прикордонного співробітництва між Україною та Угорщиною шляхом покращення координації між митними і прикордонними службами, розвитку сталого обміну інформацією та досвідом, впровадження європейських підходів до управління кордоном і підготовки пропозицій щодо модернізації прикордонної інфраструктури. Проєкт також був спрямований на підвищення ефективності контрольних процедур, зміцнення безпеки українсько-угорської ділянки кордону та поступове наближення роботи українських пунктів пропуску до стандартів Європейського Союзу.

Фінальна конференція стала підсумковим майданчиком для представлення напрацювань партнерів, експертних груп і залучених установ. Головними завданнями заходу були представлення ключових результатів реалізації проєкту Secure Borders, обговорення Спільного стратегічного плану, представлення стратегічних підходів до зміцнення безпеки кордону та розвитку транскордонної взаємодії, обговорення стану й перспектив розвитку прикордонної, транспортної та дорожньої інфраструктури, представлення картографічних і планувальних матеріалів, презентація цифрової платформи Secure Borders, узагальнення пропозицій українських та угорських експертів і зацікавлених установ, визначення подальших напрямів співпраці після завершення основних проєктних заходів.

У конференції взяли участь представники партнерських організацій, державних і регіональних органів влади, митних та прикордонних служб, установ, відповідальних за розвиток транспортної й прикордонної інфраструктури, а також українські та угорські експерти.

До основних цільових груп проєкту належали: Державна митна служба України та Закарпатська митниця, Державна прикордонна служба України, органи державної влади та місцевого самоврядування, установи регіонального розвитку й відновлення інфраструктури, експерти у сферах митної справи, безпеки кордону, просторового планування, транспортної та дорожньої інфраструктури, наукові й дослідницькі установи, представники прикордонних територій і громад України та Угорщини, розробники цифрових інструментів і картографічних матеріалів, представники Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2021-2027 та дипломатичних установ.

Широке представництво учасників дало змогу розглянути розвиток українсько-угорського кордону комплексно — з погляду безпеки, інфраструктури, просторового планування, цифровізації, міжвідомчої координації та потреб прикордонних громад.

Основна частина конференції розпочалася 22 вересня у конференц-залі Закарпатської митниці в Ужгороді. До вітальної частини долучилися представники Державної митної служби України, Закарпатської митниці, Державної прикордонної служби України, Закарпатської обласної державної адміністрації, Закарпатської обласної ради, Спільного секретаріату Програми Interreg VI-A NEXT Угорщина–Словаччина–Румунія–Україна, Департаменту спеціалізованої підготовки та кінологічного забезпечення Держмитслужби України та Генерального консульства Угорщини.

Участь у вітальній частині також взяли угорські експерти **Еміль Вереш**, який представляв напрям прикордонної та дорожньої інфраструктури Саболч-Сатмар-Березької області, і **Вара Нодь Андраш**, експерт із митної справи Саболч-Сатмар-Березької області.

Присутність представників митних, прикордонних, інфраструктурних, регіональних і дипломатичних установ засвідчила міжвідомчий характер проєкту та спільну зацікавленість України й Угорщини у розвитку безпечного, сучасного і належно скоординованого кордону.

Від партнерського консорціуму зі вступними словами виступили:

- **Наталія Носа-Пилипенко**, виконавча директорка Міжнародної асоціації інституцій регіонального розвитку «MAIPP»;
- **Зоряна Попова**, в.о. керівника Служби відновлення та розвитку інфраструктури у Закарпатській області;
- **Андреа Цап**, директорка Tisza EGTC, Угорщина.

У виступах партнерів було підбито підсумки спільної роботи та наголошено на важливості збереження професійної мережі, сформованої між українськими й угорськими установами та експертами. Окрему увагу приділили необхідності подальшого використання розроблених матеріалів для підготовки нових транскордонних ініціатив.

Одним із тематичних блоків конференції стала презентація Схеми планування території Закарпатської області. Матеріали представив **Микола Пігуляк**, начальник управління містобудування та архітектури Закарпатської обласної державної адміністрації. До тематичного блоку також увійшли напрацювання Державного підприємства «Український державний науково-дослідний інститут проєктування міст “Діпромісто”».

Просторове планування має принципове значення для розвитку прикордонної території, оскільки дозволяє пов'язати розміщення пунктів пропуску, автомобільних доріг, логістичних об'єктів та іншої інфраструктури з довгостроковими планами розвитку Закарпатської області. Представлені планувальні й картографічні матеріали створюють аналітичну основу для визначення інфраструктурних потреб, формування пріоритетів і підготовки майбутніх інвестиційних проєктів.

Центральним результатом проєкту, представленим під час фінальної конференції, став **Спільний стратегічний план посилення безпеки кордону та транскордонної взаємодії на українсько-угорській ділянці**, спрямований на посилення безпеки кордону та транскордонної взаємодії на українсько-угорській ділянці.

Стратегічний документ презентували:

- **Христина Притула** — доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору транскордонного співробітництва Інституту регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України;
- **Людмила Козловська** — експертка Міжнародної асоціації інституцій регіонального розвитку «МАІРР».

План узагальнює результати роботи партнерів, міжнародної експертної групи та залучених установ. У ньому систематизовано проблеми й потреби українсько-угорської прикордонної території, визначено стратегічні напрями співпраці та окреслено проєктні рішення, які можуть бути реалізовані в наступні роки. Документ формує спільне бачення розвитку кордону та створює основу для координації дій державних органів, прикордонних і митних служб, регіональної влади, інфраструктурних установ та міжнародних партнерів.

Окремий блок конференції був присвячений презентації платформи Secure Borders. Цифрове рішення представив **Міклош Турзо**, головний директор StarLabs, Угорщина. Платформа стала одним із цифрових напрацювань проєкту та інструментом для представлення аналітичних, картографічних і стратегічних матеріалів, сформованих під час його реалізації. Використання цифрових інструментів дозволяє зберігати та систематизувати проєктні напрацювання, полегшує доступ зацікавлених установ до інформації та створює основу для подальшого професійного обміну між українськими й угорськими партнерами.

У межах проєкту Secure Borders українські та угорські партнери провели спільні робочі зустрічі, круглі столи, експертні консультації та дослідницькі візити, присвячені функціонуванню українсько-

угорського кордону. Експертні групи вивчали стан прикордонної інфраструктури та роботу основних напрямів сполучення, зокрема Чоп–Захонь, Дзвінкове–Лонья, Велика Паладь–Надьгодош, Вилок–Тисабеч і Лужанка–Берегшурань. Зібрані матеріали та пропозиції були використані під час підготовки стратегічних документів і рекомендацій.

Серед основних результатів проекту:

- підготовлено та представлено Спільний стратегічний план посилення безпеки кордону та транскордонної взаємодії на українсько-угорській ділянці;
- проведено аналіз потреб українсько-угорської прикордонної території;
- сформовано картографічні й аналітичні матеріали щодо розвитку кордону та прилеглої інфраструктури;
- підготовлено рекомендації щодо вдосконалення координації між митними, прикордонними та інфраструктурними установами;
- опрацьовано пропозиції щодо модернізації пунктів пропуску та розвитку нових транспортних сполучень;
- сформовано перелік стратегічних проектних пропозицій української та угорської сторін, які можуть стати основою для майбутніх спільних ініціатив;
- представлено цифрову платформу Secure Borders;
- зміцнено професійні зв'язки між українськими та угорськими партнерами, експертами і профільними установами;
- створено основу для продовження інституційної співпраці після завершення фінансування проекту.

23 вересня учасники продовжили роботу над стратегічними планами та проектними пропозиціями. Під час підсумкової зустрічі партнери й експерти узагальнили результати дводенної конференції та обговорили можливості подальшого використання підготовлених документів і цифрових матеріалів.

Учасники наголосили, що завершення проекту не повинно означати завершення співпраці. Сформована міжнародна партнерська та експертна мережа може бути використана для підготовки нових заявок, залучення фінансування, розвитку пунктів пропуску та реалізації спільних українсько-угорських ініціатив.

Для українсько-угорського прикордонного регіону результати проекту створюють узгоджену основу для довгострокового планування. Поєднання стратегічного документа, картографічних матеріалів, цифрової платформи та переліку проектних пропозицій дозволяє перейти від окремих експертних обговорень до системної підготовки конкретних інфраструктурних та інституційних рішень.

Розвиток кордону безпосередньо впливає на повсякденне життя прикордонних громад, роботу підприємств, міжнародну торгівлю, логістику, мобільність населення та доступ до послуг. Саме тому досягнуті результати важливі не лише для митних і прикордонних органів, а й для всього Карпатського регіону.

Для України проект має важливе практичне та стратегічне значення. Підготовлені матеріали сприяють наближенню системи управління кордоном і планування прикордонної інфраструктури до стандартів Європейського Союзу.

Спільний стратегічний план та проектні пропозиції можуть використовуватися для підготовки наступних міжнародних проектів, залучення інвестицій і фінансування модернізації українських

пунктів пропуску. Це особливо важливо в контексті європейської інтеграції України, відновлення транспортної інфраструктури та зміцнення стійкості західного кордону.

Для Угорщини результати проєкту забезпечують кращу координацію з українськими партнерами та можливість спільного планування розвитку транспортної, митної і прикордонної інфраструктури. Узгодження пріоритетів між двома країнами сприятиме підготовці взаємопов'язаних інфраструктурних рішень, розвитку прикордонних територій Саболч-Сатмар-Березької області та посиленню співпраці із Закарпаттям.

Головним довгостроковим результатом Secure Borders стало формування спільного бачення майбутнього українсько-угорського кордону. Реалізація запропонованих стратегічних напрямів має сприяти підвищенню рівня безпеки, ефективнішій роботі контрольних служб, розвитку сучасної інфраструктури та створенню більш сприятливих умов для законного транскордонного руху людей і товарів.

Фінальна конференція засвідчила готовність українських та угорських партнерів продовжувати професійний діалог і спільно працювати над розвитком безпечного, сучасного та відкритого для співпраці прикордонного регіону.

Прес-центр Асоціації «МАІРР»